תל חצור נמצא בדרום עמק החולה, בסמוך לדרך שקישרה את ארץ ישראל לסוריה ולבבל, ובצד הדרך שפנתה לפיניקיה. בתולדות חצור מבחינים בשתי תקופות עיקריות: חצור **הכנענית** (תק' הברונזה) ו**הישראלית** (תק' הברזל). התל המקראי החשוב הוא הגדול בתיליה של ארץ ישראל.

גן לאומי **תל חצור**, העיר מחולקת לעיר עליונה ועיר תחתונה. הסיור שלנו יתקיים רק בעיר העליונה שבה נחשפו הרבדים העתיקים ביותר של העיר. מנקודת התצפית על העיר התחתונה נלך אל "שער שלמה" המתוארך למאה ה-10 לפנה"ס שהיא התקופה הישראלית-תקופת הממלכה המאוחדת. ניתן להבחין שהשער נבנה על שרידי חומת סוגרים ומפתן של מקדש כנעני. מכאן נמשיך אל מתחם ארמון מלכי חצור הכנענית (מאות 14-13 לפנה"ס), הנמצא במרומי העיר העליונה. כאן נחשפו ממצאים מעניינים מהעיר הכנענית. במת פולחן, פסלים מאבן וברונזה ותכשיטים. התעודות והרשימות מאששים את חשיבותה של חצור בתקופה זו, שבה היא הגיעה לשיא גודלה וגדולתה. העיר קיימה קשרים נרחבים עם ארצות הים התיכון, סוריה, מצרים, ממלכת החיטים ועם בבל.

בתקופה הישראלית נזכרת חצור במקרא. בעת **מסע ההתנחלות של בני ישראל,** יהושע וצבאו גברו על קואליציה שבראשה עמד יבין מלך חצור, והעיר נכבשה נשרפה ונעזבה. אך כעבור כ-100- 150 שנים,

במאה ה-11 לפנה"ס, חודש בה היישוב. **בימי השופטים** נזכרת חצור במלחמת **דבורה וברק,** מתקופת זו נתגלתה במת פולחן. **בתקופת הממלכה המאוחדת,** במאה ה-10 לפנה"ס. היתה חצור לאחת הערים החשובות בממלכה. העיר בוצרה כנראה על ידי **שלמה המלך,** והיתה לאחד משלושת המרכזים החשובים בממלכתו לצד מגידו וגזר.

טיול שטח בתל חצור מוביל אותנו למאה ה-9 לפנה"ס. החל מימי **אחאב המלך**, התפשטה העיר על כל שטחה של העיר העליונה. מתקופה זו נחשפו האתרים הבאים: **מפעל מים, מצודה, מגדל ומבני מחסנים.** תחנתנו הבאה הם שני מבנים שזמנם מהמאה ה-9-8 לפנה"ס שהועתקו לכאן ממקומם הראשוני שהיה מעל הארמון הכנעני: בית פרטי –בית "ארבעת המרחבים" האופייני לתקופה הישראלית, ומבנה ציבורי (מחסן). מכאן נמשיך אל שרידי שתי חומות. האחת מתחברת ל "שער שלמה" ועל כן מיוחסת לימי שלמה, והשנייה מיוחסת לימי אחאב. מכאן נגיע לתחנתנו האחרונה, המרשימה. במקום זה התגלה המעבר בין העיר העליונה לעיר התחתונה בתקופה הכנענית. המעבר כולל: מבנה מונומנטלי, מערכת מדרגות רחבה, וברחבת הכניסה המרוצפת בלוחות בזלת, נמצאה במת פולחן עשויה מאבני בזלת מוחלקות.

העיר חרבה בעת מסע המלחמה של **תגלת פלאסר ה-3** מלך אשור בשנת 732 לפנה"ס. לאחר החורבן הצטמצם היישוב שהלך ודעך. חצור נזכרת בפעם האחרונה בדפי ההיסטוריה בספר מכבים א' (התקופה ההלניסטית). בספר מתוארת מלחמתו של יונתן המכבי בדמטריוס ה-1 סוטר, (שנת 147 לפנה"ס). מאז ירדה חצור מגדולתה ואף שמה נשתכח. חלק מהממצאים החשובים שנמצאו בחפירות הארכיאולוגיות, מוצגים **במוזיאון** בקיבוץ איילת השחר.